

Solemne sessió inaugural del curs 2006

Dia 26 de gener la Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears va celebrar la sessió inaugural del curs 2006. Ocuparen la mesa presidencial el Molt Hble. Sr. Jaume Matas, president del Govern de les Illes Balears, l'Excm. Sr. Alfonso Ballesteros, president de la Reial Acadèmia de Medicina, la Hble. Sra. Aina Castillo, consellera de Salut i Consum, l'Excm. Sr. Comandant general de Balears, l'Il·lm. Sr. Cònsol de la República Francesa a Barcelona i el Molt Il·lustre Sr. Bartomeu Anguera, secretari de la Reial Acadèmia de Medicina.

Mesa presidencial de la sessió inaugural del curs 2006

Oberta la sessió, el president Dr. Ballesteros va donar la benvinguda a les autoritats, patrocinadors, premiats i al nombrós públic assistent i va fer un breu balanç del quadrienni del seu mandat, ressenyant la creixent col·laboració de la Reial Acadèmia amb les autoritats sanitàries, Universitat de les Illes Balears i col·legis professionals així com els esdeveniments més destacats del curs 2005.

Tot seguit el secretari de la corporació va llegir un resum la memòria acadèmica de l'any anterior. Després el Molt Il·lustre Sr. Álvaro Agustí García-Navarro va pronunciar el discurs "Investigación médica i práctica en el siglo XXI": en el parlament, el Dr. Agustí va interrelacionar la investigació mèdica i la pràctica clínica, va propugnar la integració de les diverses disciplines per a aconseguir generar coneixements útils pel diagnòstic i tracta-

ment de les malalties. Posteriorment va parlar del projecte Fundació Caubet-CIMERA, una iniciativa del Govern de les Illes Balears per a fundar a Mallorca un centre d'investigació biomèdica d'excel·lència sobre malalties respiratòries.

A continuació el secretari general donà lectura a la relació de les distincions atorgades durant el curs 2005, entre les que cal destacar la concessió de la "medalla Dr. Orfila" al Molt Il·lustre Sr. Josep Tomàs Monserrat qui, després de rebre la distinció del Molt Hble. Sr. Jaume Matas, va dirigir als acadèmics i al públic unes paraules d'agraïment. Després es va fer lliurament de la "Cèdula fundacional 1788" al Grup Serra i a la família Medina-Roses.

Acte seguit es van lliurar els diplomes d'acadèmic corresponent per elecció al Dr. Andreu Ripoll Muntaner i al Prof. Miquel Capó Martí i, després, el secretari general va donar a conèixer els guanyadors dels premis convocats pel curs acadèmic 2005, que acudiren a rebre el diploma.

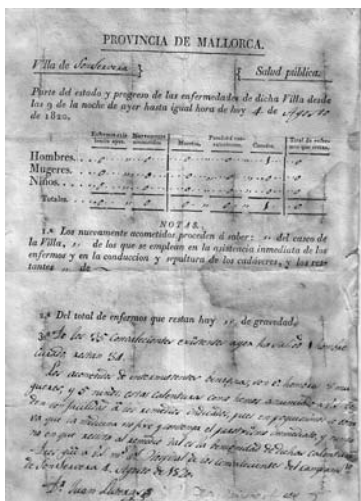
El Hble. Sr. Jaume Matas amb el Dr. Josep Tomàs, Medalla Dr. Orfila de l'Acadèmia

Per acabar, el Molt Hble. Sr. Jaume Matas en adreçar unes paraules a l'Acadèmia i als assistents, va agrair la invitació a presidir l'acte i va alabar la feina de la corporació el quadrienni anterior, tot expressant els desigs del seu Govern d'oferir als ciutadans de Balears unes adequades prestacions sanitàries. Va felicitar també els guardonats, abans de declarar obert el curs acadèmic 2006 en nom de S. M. El Rei i aixecar la sessió. Va seguir una sessió fotogràfica dels guardonats amb el President del Govern de les Illes Balears.

Premi Metge Joan Lliteres

Dia 1 de febrer passat, a la sala de juntes de l'Ajuntament de Son Servera amb assistència de l'Illm. Sr. Jaume Orfila, director general d'Accreditació i Avaluació, es va celebrar l'acte de lliurament del premi Metge Lliteres 2006 al Dr. Alfonso Ballesteros, president de la Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears.

El premi recorda en la persona del doctor Joan Lliteres Gili a tots els qui van intervenir en l'atenció dels afectats per l'epidèmia de pesta que el 1820 va assolir aquella comarca de Llevant. La distinció, creada per la Conselleria de Salut i Consum amb la Fundació Mateu Orfila i l'Ajuntament de Son Servera, premia anualment les persones que hagin dut a terme una labor destacada en el camp de la sanitat balear.

Comunicat sanitari del 4 d'agost de 1820

El Dr. Ballesteros va posar en mans del Sr. Damià Ripoll, batle de la vila, un facsímil del comunicat sanitari de dia 4 d'agost de 1820 en que el Dr. Lliteres notifica que no resten malalts afectats per la terrible plaga que a Son Servera va provocar la mort del 67% de la població. La Reial Acadèmia de Medicina custodia en els seus arxius tota la documentació relativa a la darrera epidèmia de pesta patida a Europa.

Sessió conjunta a La Coruña

El passat 17 de febrer va celebrar-se a La Corunya una solemne sessió conjunta de la Real Academia de Medicina y Cirugía de Galicia i la Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears, per presentar el llibre Cartas Médicas, perquè el Dr. Rodríguez Caramazana va ésser acadèmic numerari de la corporació gallega.

Una representació de la Reial Acadèmia va acudir el 20 de gener passat al domicili del M. I. Sr. Miguel Manera Rovira, per fer-li lliurament d'una placa commemorativa del seu 95^è aniversari, circumstància que l'acredita com l'acadèmic de major edat de la Institució

A més de la presentació del llibre, pronunciada pel Dr. Alfonso Ballesteros, va intervenir el Professor José Carro, president de l'academia amfitriona de l'esdeveniment, qui va donar a conèixer les darreres troballes sobre l'activitat acadèmica a Galícia del metge i cirurgià militar. Va acabar l'acte, tot recordant altres figures de la sanitat militar, el general de divisió metge Dr. Luis Villalonga, cap d'operacions de la Inspecció de Sanitat del Ministeri de Defensa.

Va assistir a l'acte un públic nombrós; va ocupar la presidència el tinent de batlle de relacions institucionals de La Corunya, per absència inesperada del batlle de la ciutat; l'arquebisbe de Santiago, Monsenyor Barrio i el tinent general Yagüe, comandant general de Galícia i cap de la Força Logística de l'Exèrcit de Terra. El Professor Josep Mª Massons, de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya, i el Sr. Miquel Àngel Limón, de l'Institut Menorquí d'Estudis, coautors del llibre, formaren part de la delegació balear, integrada també, entre altres, pels acadèmics Drs. Bartomeu Anguera i Francesc Bujosa.

Mesa presidencial de l'acte a La Coruña

In memoriam:

Dr. José Mª Rodríguez Tejerina

¡Cuántos recuerdos despierta en mí tu muerte!: conversaciones sin acabar, confidencias a medio hacer, proyectos que ya nunca se cumplirán... Son tantas las cosas que quisiera decir de la asendereada

vida y la obra del admirado José Mª Rodríguez Tejerina que no sé por dónde empezar, tantas fueron las facetas de su poliédrica personalidad. Sin duda su larga vida y su obra dilatada podrían ser estudiadas bajo puntos de vista distintos: médico de sanidad de la Armada y cirujano-traumatólogo de la Seguridad Social, académico y historiador de la medicina, divulgador de saberes y, ensayista, etc. A lo largo de mi vida le admiré por sus experiencias vitales repletas de generosidad en las vertientes social y académica, como maestro y escritor, como compañero médico de la Armada.

No podemos entender quién fue de verdad José Mª Rodríguez Tejerina sin saber quién quiso ser. Un hombre de buena memoria, autor de su propia biografía, que desde la niñez manifestó una extraña precocidad por aprovechar el tiempo y escribir.

Unas pinceladas biográficas

Nacido en Madrid en enero de 1921, cursó la primera enseñanza en el Colegio Eduardo Benot, del que era director su padre. Estudió el bachillerato en los institutos San Isidro, Velázquez y Cardenal Cisneros. Durante la Guerra civil, en el verano de 1936, su padre le envió junto a otros niños expedicionarios -hijos de maestros- a Francia, estancia que se prolongó hasta acabar la guerra.

El retorno a España dio paso a la ilusión por ser médico y de la Armada “para poder surcar mares exóticos”. Tras licenciarse en la facultad madrileña de San Carlos (1945) ingresó en el Cuerpo de Sanidad de la Armada, en 1946. Al año siguiente embarcó como médico del minador Marte (1947-49), del que pasó al buque escuela Juan S. de Elcano (1949-52). Al desembarcar fue nombrado médico del Colegio de Huérfanos de la Armada de Madrid, el “Cha”, donde vivió un largo y fascinante encuentro con el príncipe Juan Carlos de Borbón, recién llegado a la capital. Siguieron tres fructíferos cursos en el Hospital militar de Carabanchel (1955-58) para especializarse en cirugía y traumatología y sus destinos en la Clínica naval de Baleares (1958-64), Destacamento Naval de Sóller (1965-66) y en la Escuela naval de Marín

(1967). En 1962 se había doctorado en Madrid con la tesis “La medicina medieval en Mallorca”

En Mallorca desarrolló una fecunda labor como cirujano-traumatólogo de la Seguridad Social, de las mutuas laborales y del Instituto Social de la Marina, que compaginó con la dirección de cursos monográficos del doctorado entre 1974 y 1985.

Con el discurso “La medicina en Mallorca a finales del siglo XVIII” ingresó en 1973 en la Real Academia de Medicina de Palma de Mallorca, de la que fue presidente entre 1978 y 1986. En ésta institución llevó a cabo una relevante labor social como conferenciante y divulgador de la historia de la medicina balear y como director (1992-2002) de la revista Medicina Balear.

Su afición por los estudios históricos le llevó a publicar artículos, pronunciar conferencias y dictar cursos de historia de la medicina. Destacó por sus trabajos de divulgación médica y sus ensayos literarios. Es autor de “Historia de la medicina en Mallorca” (tres tomos 1981, 1984, 1986), “La medicina antigua en Mallorca” (1972) además de “Encanto y congoja de Mallorca” (1967), “Camilo José Cela y la medicina” (1974), “Nuevos ensayos sobre Camilo José Cela y la medicina” (1976), “Celiá. Maestros actuales de la pintura” (1980), “Vivir en Mallorca” (1990), “Silva de las sanguijuelas” (1996), entre otras obras.

Admiración y recuerdo

Con sentida admiración propongo la relectura de sus numerosos escritos, como homenaje que perdure más allá de la sepultura y, como despedida, unos versos entrañables de la poetisa de Lluçmajor Maria Antònia Salvà:

“Amic, la meva ploma
decau davant ta mort
per no vessar l'aroma
sagrada del record”

y el párrafo final del ensayo “Del miedo a morir” del propio José Mª Rodríguez Tejerina: “Por súbita, benigna, cruel, esperada o imprevista que sea la Muerte, es siempre, soñamos, queremos creer, absurdamente, un dormir esperanzado. El encuentro, al fin, con una muy lejana y enigmática flor azul. La mítica ofrenda de un Dios Cósmico inimaginable”.

Admirado amigo José María, que Dios te conceda la recordada petición de Miguel de Unamuno:

“Méteme Padre Eterno en tu pecho
misterioso hogar.
Dormiré allí, pues vengo deshecho
del duro bregar”.

Dr. José Tomás Monserrat
Académico numerario